

Zatwierdzam
z up. DYREKTORA
DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH
Renata Zielińska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Warszawa, dnia

Protokół
z dziewiątego posiedzenia Grupy Tematycznej do spraw Podejścia Leader przy Grupie
Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

W dniu 17 października 2012 roku w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się dziewiąte posiedzenie Grupy Tematycznej do spraw Podejścia Leader przy Grupie Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich – zwanej dalej „Grupą”. W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele lokalnych grup działania, przedstawiciele samorządów województw, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (z Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Departamentu Rybołówstwa) a także przedstawiciel Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Kopia listy obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Posiedzenie otworzyła Przewodnicząca Grupy, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich – Pani Renata Zielińska. Przewodnicząca, z uwagi na kwestie organizacyjno-techniczne zaproponowała ograniczenie listy tematów ujętych w programie spotkania do następujących punktów:

1. Rozpoczęcie spotkania GTL, przedstawienie programu oraz propozycji zmiany regulaminu.
2. Bieżące prace Ministerstwa Rozwoju Regionalnego związane z nową perspektywą w kontekście rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność – prezentacja Pana Andrzeja Brzozowego - przedstawiciela Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej MRR.
3. Zrównoważony rozwój obszarów rybackich w nowej perspektywie finansowej- prezentacja Pani Jolanty Perkowskiej - Naczelnik Wydziału Obszarów Zależnych od Rybactwa Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
4. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (CLLD) – dyskusja nad roboczym materiałem problemowym opracowanym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

Ad 1. Rozpoczęcie spotkania GTL, przedstawienie programu oraz propozycji zmiany regulaminu

Po przedstawieniu zmodyfikowanej agendy spotkania, Pani Dyrektor Renata Zielińska poinformowała o planowanej zmianie w dotychczasowej formie GTL. Zmiana miałaby polegać na rozszerzeniu składu Grupy na czas przygotowywania kluczowych dokumentów dotyczących rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (CLLD) i służyć

wypracowaniu jednolitego stanowiska lokalnych grup działania, samorządów województw i MRiRW w tym zakresie, które przekazane będzie MRR.

Propozycja Ministerstwa Rolnictwa zakłada, aby do członków Grupy z prawem głosu dołączyli przedstawiciele samorządów województw (razem 6 reprezentantów) oraz 2 przedstawiciele Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Niezmieniona pozostanie natomiast liczba przedstawicieli LGD (16 reprezentantów). W roli obserwatorów do Grupy przystąpią także przedstawiciele Departamentu Rybołówstwa MRiRW oraz 3 reprezentanci lokalnych grup rybackich. Jeśli wymagać tego będzie tematyka spotkania, na posiedzenia grupy zapraszany będzie również przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Grupa w poszerzonym składzie zacznie funkcjonować po dokonaniu formalnych zmian w jej regulaminie oraz po przyjęciu uchwały Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, a jej pierwsze posiedzenie planowane jest na przełom listopada i grudnia br.

Zaproponowane zmiany zostały zaaprobowane przez wszystkich członków Grupy.

Odnosząc się do powyższych planów, Naczelnik Wydziału Leader, Pani Joanna Gierulska zapowiedziała rozesłanie w trybie obiegowym stosownie poprawionego regulaminu Grupy, prosząc jednocześnie jej członków o zgłaszanie wszelkich ewentualnych uwag.

Ad 2. Bieżące prace Ministerstwa Rozwoju Regionalnego związane z nową perspektywą w kontekście rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność

W tej części spotkania Pan Andrzej Brzozowy z Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej MRR zapoznał członków Grupy z obecnym stanem prac nad założeniami CLLD oraz harmonogramem dalszych działań.

Omówione zostały założenia do Umowy Partnerskiej – dokumentu przygotowywanego przez każde państwo członkowskie w porozumieniu z Komisją Europejską i określającego układ programów operacyjnych, sposób ich koordynacji, podział środków i sposoby finansowania.

Zaprezentowano główne założenia dotyczące instrumentu CLLD wynikające z propozycji rozporządzeń Komisji Europejskiej na nowy okres programowania, wskazując jednocześnie najważniejsze zmiany w stosunku do rozwiązań stosowanych w obecnej perspektywie finansowej.

Istotną część prezentacji stanowiło omówienie zasad współpracy Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w kwestiach dotyczących mechanizmu wdrażania w Polsce rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. W efekcie tej współpracy doszło do powołania grupy roboczej ds. koordynacji działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w ramach WRS 2014-2020, której celem jest zapewnienie jak największej koordynacji pomiędzy funduszami objętymi wspólnymi ramami strategicznymi (tj. EFRROW, EFS, EFRR oraz EFMR).

Pan Andrzej Brzozowy zaapelował do uczestników posiedzenia o zgłaszanie w przeciągu najbliższego tygodnia ewentualnych komentarzy do przedmiotowego dokumentu.

Na koniec swojej prezentacji przedstawiciel MRR przedstawił listę spraw, które należy rozstrzygnąć podczas opracowywania instrumentu CLLD, i z którą będą musieli się zmierzyć członkowie grupy roboczej.

Odnosząc się do prezentacji, Pani Renata Zielińska podkreśliła konieczność osiągnięcia kompromisu w kwestii harmonizacji przepisów dotyczących CLLD, bez którego sprawne funkcjonowanie tego instrumentu nie będzie możliwe. W imieniu Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW Pani Dyrektor zobowiązała się także do poruszenia problemu harmonizacji na spotkaniu dotyczącym CLLD organizowanym przez Kancelarię Prezydenta RP w dniu 24 października br. oraz w czasie bezpośredniego spotkania z przedstawicielami Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa w Brukseli.

Reprezentujący LGD Lider Wałecki Pan Janusz Bartczak podniósł kwestię reprezentacji środowiska lokalnych grup działania w grupie roboczej sugerując, by na dzisiejszym posiedzeniu ostatecznie określić jej wielkość i dokonać wyboru przedstawicieli wraz z osobami rezerwowymi. Odpowiadając na tę propozycję Pan Andrzej Brzozowy podkreślił, że sugerowany skład grupy roboczej (2 osoby z LGD i 2 osoby z LGR) stanowi projekt wyjściowy, a MRR jest otwarty na wszelkie rozwiązania w tym zakresie, pod warunkiem, że utworzona w ten sposób grupa będzie w stanie zaprezentować spójny głos całego środowiska.

Włączając się do dyskusji Pani Renata Zielińska przedstawiła ustalenia z przeprowadzonej poprzedniego dnia rozmowy z Naczelnikiem Wydziału Wymiaru Regionalnego MRR, Panem Danielem Balińskim, w trakcie której zdecydowano o poszerzeniu składu grupy roboczej. Zgodnie z ustaleniami miałyby się w niej znaleźć 8 przedstawicieli samorządów województw, przy czym połowę z nich powinni stanowić pracownicy departamentów zarządzających regionalnymi programami operacyjnymi oraz Programem Kapitał Ludzki, a drugą połowę osoby z departamentów odpowiedzialnych za Program Rozwoju Obszarów Wiejskich i Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich”, oraz odpowiednia reprezentacja LGD, której proponowany skład lokalne grupy działania zobowiązały się przedstawić na koniec posiedzenia.

Jednocześnie Pani Jolanta Perkowska, Naczelnik Wydziału Obszarów Zależnych od Rybactwa Departamentu Rybołówstwa MRiRW zapowiedziała utrzymanie 2 miejsc dla przedstawicieli LGR.

Pani Irena Krukowska-Szopa z Dolnośląskiej Sieci Partnerstw LGD zwróciła się z pytaniem o poziom szczegółowości zapisów przygotowywanej Umowy Partnerskiej oraz o to, czy przewiduje się poddanie jej konsultacjom społecznym.

W odpowiedzi Pan Andrzej Brzozowy potwierdził, że założenia Umowy Partnerskiej będą szeroko konsultowane, wyjaśnił również, iż charakter umowy nie jest jeszcze do końca określony, jednak zakłada się, że powinna ona zawierać jak najwięcej konkretów przy jednoczesnym zapewnieniu pewnej elastyczności działania.

Pan Krzysztof Kwatera nawiązując do zapowiedzi utworzenia grupy roboczej zaapelował, aby w jej składzie uwzględnić przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy mają świadomość złożoności spraw poruszanych na forum grupy oraz którzy będą dążyć do

osiągnięcia kompromisu, a nie tylko promowania partykularnych interesów swojego środowiska.

Pani Dyrektor Renata Zielińska zapowiedziała przesłanie do MRR propozycji Grupy odnośnie liczebności i składu reprezentacji LGD w grupie roboczej.

Ad 3. Zrównoważony rozwój obszarów rybackich w nowej perspektywie finansowej

Tę część spotkania rozpoczęła Pani Jolanta Perkowska, Naczelnik Wydziału Obszarów Zależnych od Rybactwa Departamentu Rybołówstwa MRiRW, prezentacją pt. „Jak może wyglądać dzisiejsza oś 4 Europejskiego Funduszu Rybackiego w nowym okresie programowania?”. W trakcie swojego wystąpienia Pani Naczelnik przekazała członkom Grupy podstawowe informacje nt. obecnie realizowanej osi 4 Programu Operacyjnego Ryby na lata 2007-2013, stanu prac nad ostatecznym kształtem projektu rozporządzenia dotyczącego Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz kwestii, które wymagają dalszych dyskusji z Komisją Europejską. Ponadto, omówiony został zakładany zakres wsparcia, z jakiego w ramach EFMR będą mogli korzystać beneficjenci w kolejnym okresie programowania, ze szczególnym uwzględnieniem linii demarkacyjnych w przypadku pokrywania się priorytetów EFRROW i EFMR. Szczególny nacisk został położony na pozostawienie możliwości współistnienia na danym obszarze dwóch grup, z których jedna stanowi grupę rybacką ze ściśle sektorową, monofunduszową strategią, realizującą odrębne od drugiej grupy cele. W opinii Departamentu Rybołówstwa, w sytuacji braku unijnego przepisu bezpośrednio zakazującego takiej koegzystencji, wybór co do metody działania (wdrażanie skupionej tylko na kwestiach rybackich strategii monofunduszowej bądź wspólne z LGD tworzenie strategii wielofunduszowej) powinno się pozostawić lokalnym grupom rybackim.

Na koniec swojej prezentacji Pani Jolanta Perkowska przedstawiła wyniki ankiet, o których wypełnienie zostały poproszone wszystkie polskie LGR. Wynika z nich, że większość grup rybackich opowiada się za wielofunduszowością (realizować strategię monofunduszową chciałyby głównie pomorskie grupy z typowych obszarów zależnych od rybactwa), a prawie wszystkie chciałyby w następnej perspektywie finansowej uzyskać szerszy zakres kompetencji (z wyłączeniem jednak podpisywania umów).

Odpowiadając na zadane w trakcie prezentacji pytanie Pana Witolda Magrysia, dotyczące sposobu wyboru LGD w sytuacji, gdy do konkursu na jednym obszarze przystąpi więcej grup oferujących wsparcie w ramach EFMR, Pani Naczelnik wyjaśniła, że decydującym kryterium w tej kwestii będzie członkostwo rybaków. Oznacza to, że w przypadku konkurencji pomiędzy takimi grupami, preferowana będzie ta o wyższym wskaźniku rybackości (która przekona do siebie większą liczbę rybaków).

Pan Krzysztof Kwatera poparł ideę, zgodnie z którą to społeczności lokalne miałyby decydować o ewentualnym współistnieniu na swoim terenie LGD i LGR oraz wyraził obawę, że w przypadku strategii monofunduszowych rybackie grupy śródlądowe będą dysponowały bardzo ograniczonymi środkami.

Przedstawiciele LGD pytali również czy w ramach jednej LSR wsparcie ze środków EFMR będzie dostępne tylko dla rybackich gmin czy raczej dla całego obszaru objętego strategią. Pani Jolanta Perkowska wyjaśniła, że skorzystanie z funduszu rybackiego będzie możliwe po wykazaniu współczynnika rybackości, ale ostateczne rozwiązania w tej kwestii wymagają dookreślenia i dyskusji z Departamentem Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Ad 4. Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (CLLD) – dyskusja nad roboczym materiałem problemowym opracowanym w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

Rozpoczynając ten punkt spotkania Pani Dyrektor Renata Zielińska zwróciła się z prośbą do członków Grupy o przygotowanie wspólnych uwag do dokumentu MRR.

MRiRW ze swojej strony zgłosi uwagę o rozszerzeniu głównych typów działań przewidywanych do włączenia w ramy CLLD również o te finansowane z EFRROW i EFMR.

Kontynuując swoją wypowiedź Pani Renata Zielińska zaprezentowała propozycje Ministerstwa Rolnictwa dotyczące zakresu, w jakim możliwa będzie realizacja podejścia Leader w nowym okresie programowania. Ponieważ nie sprawdzili się dotychczasowy model polegający na równoległym wdrażaniu działań PROW poprzez oś 4 i 3, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich sugeruje, aby w kolejnej perspektywie podejściem Leader nie wdrażać działań tylko poszczególne zakresy, które dostępne byłyby jedynie w ramach tego podejścia.

W związku z powyższym w oparciu o projekt rozporządzenia EFRROW, DROW opracował tabelę, w której wskazano gdzie w ramach poszczególnych obszarów tematycznych pożądane byłoby wdrażanie operacji podejściem Leader.

Odnosząc się do prezentowanej tabeli Pani Joanna Gierulska dodała, iż planuje się przyporządkowanie Lidera do obszaru tematycznego 6b (Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich - wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich), który z kolei odpowiada celowi tematycznemu nr 9 (Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem) przy jednoczesnym umożliwieniu beneficjentom realizowania projektów przyczyniających się do realizacji także pozostałych celów tematycznych. Rozwiązanie to ma za zadanie ułatwić realizację podejścia Leader oraz jego monitorowanie.

Kontynuując swoją wypowiedź Pani Renata Zielińska podkreśliła, iż w nowym okresie nacisk położony będzie przede wszystkim na rozwijanie i wzmacnianie istniejących LGD zamiast na tworzenie nowych oraz poprosiła o sugestie do zaproponowanego zakresu wdrażania podejścia Leader.

Członkowie Grupy wyrazili zaniepokojenie związane z nieuwzględnieniem w tabeli przedsiębiorczości oraz wątpliwości co do zakresu działań, jakie będą mogły być realizowane w ramach CLLD w miastach.

Odpowiadając na powyższe uwagi Pani Dyrektor wyjaśniła, że decyzja o tym, czy przedsiębiorczość, poza polityką spójności, będzie wspierana również w EFRROW leży w gestii kierownictwa MRiRW oraz MRR. DROW ze swojej strony postuluje włączenie jej do katalogu działań możliwych do realizacji w ramach funduszu rolnego.

Odnosząc się do kwestii miast Pani Renata Zielińska wskazała na brak uzasadnienia do wspierania w ramach EFRROW obszarów miejskich, dodając jednocześnie, iż w ramach wielofunduszowości obszary te będą korzystać ze wsparcia z innych funduszy.

Pan Krzysztof Kwatera nawiązując do kwestii podziału kompetencji w nowym okresie programowania wystąpił z postulatem, aby w przypadku projektów o zasięgu lokalnym, decyzję o ich wyborze a także obowiązek podpisania umowy z beneficjentem przekazać w ręce pracowników LGD. Zgodnie z przedstawioną argumentacją osoby te, w przeciwieństwie do osób zatrudnionych w Urzędach Marszałkowskich, lepiej znają specyfikę i realne potrzeby swojego obszaru, a po odpowiednim przeszkoleniu z powodzeniem mogłyby wykonywać dodatkowe zadania. Marszałek Województwa powinien z kolei ograniczyć się do podpisywania jedynie umów o większej skali i randze.

Zastępca Dyrektora Biura PROW Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego, Pani Mirosława Mochocka odnosząc się do tej wypowiedzi zauważyła, że Marszałek Województwa przykłada taką samą wagę, a niekiedy nawet większą, do projektów realizowanych w ramach LSR, co do dużych projektów inwestycyjnych, doceniając znaczenie inicjatywy oddolnej.

Podsumowując tę część dyskusji Pani Renata Zielińska przypomniała, że przedstawiony katalog działań ma charakter otwarty i będzie nadal dyskutowany, ale zaproponowała również, aby przesłać go, jako wstępną propozycję Grupy do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego na co zgodę wyrazili wszyscy członkowie GTL.

Nawiązując do kwestii zakresu realizacji podejścia Leader Pani Mirosława Mochocka zwróciła się z pytaniem o środki, jakie dostępne będą w jego ramach, obawiając się, że w przypadku ich ograniczenia, możliwości wdrażania zakresów, które zarezerwowane będą tylko dla osi 4, zostaną bardzo zawężone.

Pani Renata Zielińska wyjaśniła, że LGD same muszą wybrać z zaproponowanego katalogu działania, które chcą realizować na swoim terenie, dodała, że wysokość budżetu wciąż nie jest znana, a kryteria podziału środków pomiędzy państwa członkowskie są nadal dyskutowane w Brukseli. Pani Dyrektor Mochocka wyraziła wątpliwość, czy istotne poszerzenie zakresu Lidera bez zwiększenia jego udziału w EFRROW powyżej 5% nie doprowadzi do dyskryminowania obszarów nim objętych (niewystarczające środki na realizację zadań) i w efekcie konieczności ograniczenia liczby LGD

Odnosząc się do tej wypowiedzi pani Joanna Gierulska powtórzyła, że szeroki katalog nie oznacza, że trzeba wdrażać wszystkie zaproponowane w nim działania, dodała jednak, że trzeba zwrócić uwagę na fakt, iż zakresy nie wybrane przez LGD do strategii, a dostępne tylko w ramach podejścia Leader, w tej sytuacji nie będą w ogóle realizowane na danym obszarze. Dlatego tak istotne jest właściwe zdiagnozowanie potrzeb lokalnej społeczności.

Przedstawiciele samorządów wojewódzkich wyrazili zaniepokojenie, faktem, iż lokalne społeczności z obszarów, na których nie będzie LGD, nie będą miały dostępu do pewnych działań w związku z czym powinny mieć możliwość aplikowania o te środki w inny sposób.

W odpowiedzi Pani Dyrektor Renata Zielińska tłumaczyła, iż zgodnie ze wskazaniem KE pomoc powinna być kierowana tylko do obszarów wymagających wsparcia.

Pani Joanna Gierulska wskazała również, iż oddolne podejście nie tworzyłoby żadnej wartości dodanej, jeśli projekty, których nie można zrealizować z powodu braku LGD, można by wdrażać wykorzystując „normalną” procedurę aplikacyjną. Zastanowić się jednak należy, czy w przypadku gdyby budżet jakim dysponuje LGD okazał się niewystarczający na realizację wybranych działań, nie powinno się dopuścić możliwości korygowania zakresu wskazanego w strategii.

Pan Krzysztof Kwatera podtrzymał swój postulat o przekazywaniu większych kompetencji LGD zaznaczając jednocześnie konieczność powrotu do idei partnerstwa (nie tylko dla wybranych, najbiedniejszych regionów), wspólnego zarządzania i lepszego wykorzystania lokalnych zasobów. Pan Kwatera opowiedział się za jak najszerszym zakresem dla LGD oraz jednym mechanizmem dla wszystkich funduszy, co ułatwiłoby realizację innowacyjnych operacji. Z wypowiedzią tą zgodził się przedstawiciel małopolski Pan Stanisław Kaszyk (Stowarzyszenie LGD „Beskid Gorlicki”).

Pani Justyna Durzyńska z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego zauważyła, że nikt nie kwestionuje umacniania podejścia oddolnego w kolejnej perspektywie. Doświadczenia Pomorskiego Samorządu związane z działalnością lokalnych grup działania w zdecydowanej większości są bardzo pozytywne i wynika z nich, że przeważająca część z nich jest skoncentrowana na aktywizacji społeczności lokalnych.

Odnosząc się do zaproponowanego katalogu Pan Janusz Bartczak z LGD Lider Wałęcki zauważył, że brak przedsiębiorczości i związana z tym ograniczona oferta dla przedsiębiorców może być zagrożeniem dla trójsektorowości przyszłych partnerstw.

Pan Adam Panasiuk z LGD Polesie wskazał na konieczność ostrożnego określania kryteriów wyboru grup w nowym okresie, tak aby nie dyskryminowały one LGD z obszarów peryferyjnych.

Odpowiadając na sugestię Pani Ingi Kawałek z LGD Partnerstwo Dorzecze Słupi, aby nie tworzyć odgórnego katalogu tylko pozwolić LGD samodzielnie określać zakres wsparcia z pełnej oferty PROW, Pani Joanna Gierulska stwierdziła, iż takie postępowanie doprowadzi do sytuacji, w której brak będzie jednego elastycznego modelu wdrażania całego zakresu Lidera, a grupy będą działały w ramach ograniczeń stwarzanych przez poszczególne działania, które wybrały do realizacji w ramach LSR.

Pani Dyrektor Renata Zielińska raz jeszcze podkreśliła, że unijna pomoc ma być ukierunkowana na konkretne obszary i cele i dlatego nie może być dostępna dla wszystkich ani współfinansować operacji, które i bez jej udziału zostałyby zrealizowane. Odpowiadając na pytanie Pani Ireny Krukowskiej-Szopy, czy Mazowsze w związku z przekroczeniem poziomu 75% średniej unijnej PKB na mieszkańca będzie wyłączone ze wsparcia EFRROW, Pani Dyrektor potwierdziła, że Mazowsze nadal będzie mogło z niego korzystać, jednak wciąż trwają dyskusje o poziomie tego dofinansowania.

Pani Renata Zielińska zwróciła uwagę, iż w nowym okresie obowiązywać będzie jedna definicja obszarów wiejskich zgodna z dokumentami strategicznymi i prawdopodobnie znacznie zawężająca liczbę odpowiadających jej terenów.

Następnie dyskutowano o udziale miast w CLLD i ewentualnych zasadach ich włączenia.

Odpowiadając na różne propozycje członków Grupy, Pani Joanna Gierulska poprosiła o przesyłanie do MRiRW do końca października opinii LGD i SW w sprawie miast (oraz zakresu wdrażania podejścia Leader), które pozwolą określić skalę omawianego problemu i zdecydować o dalszych krokach w tej kwestii.

Kolejną szerzej omawianą kwestią była rola LGD w nowym okresie programowania. Dyskusję w tym zakresie poprowadziła Naczelnik Wydziału Leader Pani Joanna Gierulska, która wskazała, iż z uwagi na niekorzystne doświadczenia wynikające z wdrażania małych projektów, w kolejnej perspektywie przewiduje się wprowadzenie tzw. projektów parasolowych, których beneficjentem byłaby LGD. W ich ramach mieszkańcy obszaru objętego LSR realizowaliby projekty małej skali, które w całości rozliczane byłyby przez LGD. Dalsze poszerzanie kompetencji lokalnych grup działania uzależnione jest od ostatecznego brzmienia przepisów dotyczących akredytacji agencji płatniczej.

Pani Naczelnik zwróciła uwagę, iż kompetencje LGD określone są w projekcie rozporządzenia UE, które znacząco je poszerza w stosunku do obecnego okresu (poza ogłaszaniem konkursu i wyborem projektów obejmują one także min. decydowanie o wysokości wsparcia). W związku z tym istotne byłoby właściwie przełożenie unijnej propozycji na polskie warunki, tak aby zapewnić LGD rzeczywisty wpływ na wybór najlepszych projektów. Służyć temu miałyby przede wszystkim wzmocnienie roli LGD na etapie współpracy z beneficjentami, monitoringu oraz kontroli projektów.

Odnosząc się do zaprezentowanych propozycji MRiRW, Pan Witold Magryś pozytywnie ocenił pomysł przekazania LGD oceny jakościowej projektów.

Inni członkowie Grupy podnosili również kwestię wprowadzenia ciągłych naborów oraz preselekcji na poziomie LGD, która pozwoli wyłonić najlepsze, najbardziej innowacyjne i pożądane projekty.

Pani Joanna Gierulska dodała, iż konieczne będzie również dookreślenie podziału zadań wszystkich instytucji biorących udział we wdrażaniu podejścia Leader oraz wzmocnienie zdolności instytucjonalnych słabszych LGD.

Członkowie Grupy opowiedzieli się także za łączeniem LGD w celu tworzenia silnych podmiotów o większym potencjale, będących partnerem administracji samorządowej, zdolnym do realizowania wielofunduszowych strategii, a nawet wspierania ich kosztem pozostałych grup.

Pani Justyna Durzyńska zauważyła, że prezentowany głos w sprawie silnych grup jest głosem obecnych na spotkaniu przedstawicieli wybranych LGD i jako taki nie może być traktowany, jako głos całego środowiska. Pani Dyrektor Departamentu PROW Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, nie negując potrzeby premiowania najlepszych jakościowo LGD, podkreśliła, że najslabsze grupy są przeważnie na najslabszych obszarach, na których Leader jest najbardziej potrzebny. Opinię tę podzielił Pan Krzysztof Kwatera, który postulował za powszechnością Leadera przy jednoczesnym zwiększeniu kompetencji i budżetu silniejszych grup.

Nawiązując do tej propozycji Pani Joanna Gierulska poinformowała, iż środki na oś 4 w nowym okresie będą najprawdopodobniej porównywalne do tych dostępnych obecnie, co nie pozwoli w praktyce na realizację tej idei.

Pani Irena Krukowska-Szopa zauważyła z kolei, iż małe i słabsze grupy nie będą miały racji przetrwania i dlatego niezbędne będzie ich łączenie, z czego same LGD również zdają sobie sprawę.

Podsumowując tę część dyskusji Pani Naczelnik Joanna Gierulska zauważyła, iż w nowym okresie, zgodnie z zasadą konkurencyjności wyboru, należałoby skupić się na realizacji tylko najlepszych jakościowo strategii, a także na projektach parasolowych oraz pierwszym etapie współpracy z beneficjentem. Kontynuując swoją wypowiedź Pani Joanna Gierulska poprosiła członków grupy o wskazanie, jakiego typu projekty mogłyby być wpisane do strategii, jako projekty własne. Zgodnie z wypowiedziami uczestników spotkania miałyby to być np. wspólne projekty kilku gmin, które w przypadku zastosowania metody konkursowej musiałyby być realizowane oddzielnie, w kilku częściach (np. szlak turystyczny przebiegający przez tereny kilku gmin).

Odpowiadając na sugestię wprowadzenie generatora wniosków Pani Naczelnik stwierdziła, że rozwiązaniem idealnym byłoby, gdyby beneficjent wypełniał 1 standardowy wniosek i otrzymywał pomoc nie wiedząc nawet, z którego funduszu pochodzą środki. Na obecnym etapie jest jednak za wcześnie, aby stwierdzić, czy takie rozwiązanie będzie technicznie możliwe.

Odnosząc się do pytania o sposób wyboru LGD (centralny vs regionalny) Pani Joanna Gierulska poinformowała, że MRiRW przychyliła się do propozycji MRR, aby wybór odbywał się na poziomie regionów przy zastosowaniu identycznych dla całego kraju kryteriów. MRiRW postuluje także zaangażowanie ekspertów w ocenę złożonych LSR, tak jak ma to miejsce w części państw członkowskich. Do wyjaśnienia pozostaje natomiast kwestia udziału przedstawicieli Departamentu Rybołówstwa w komitetach wybierających województw, w których brak jest LGD korzystających ze środków EFMR.

Pani Joanna Gierulska nawiązując do pierwszej wersji agendy, zawierającej punkt poświęcony projektom współpracy, wyjaśniła, że zamiarem Ministerstwa, w związku z niskim poziomem wykorzystania środków w tym zakresie, było zapoznanie się z pomysłami i oczekiwaniami LGD na przyspieszenie tego procesu. Ponieważ punkt ten ostatecznie został z harmonogramu spotkania usunięty, Pani Naczelnik poprosiła o bezpośrednie przesyłanie stanowisk do MRiRW.

Na zakończenie spotkania Pani Joanna Gierulska przypomniała o terminach zgłaszania uwag oraz podziękowała członkom Grupy Tematycznej za udział w posiedzeniu.

Protokół sporządziła: Magdalena Mach

